

Seria: Profesorki Super-Babki
Odcinek nr: 176
Podseria: artystki (skrzypaczki)
Podseria: rektor uczelni

EUGENIA UMIŃSKA

rektor PWSM w Krakowie

Polecane/Omawiane książki:

- [1] Katarzyna Marczak: *Eugenia Umińska : dama wiolinistyki we wspomnieniach Kai Danczowskiej*, Kraków, Akademia Muzyczna w Krakowie, Kraków 2019.
- [2] Marta Taranczewska¹: *Eugenia Umińska. Kalendarium życia. Przyczynek do biografii*. Akademia Muzyczna w Krakowie, Kraków 2020.

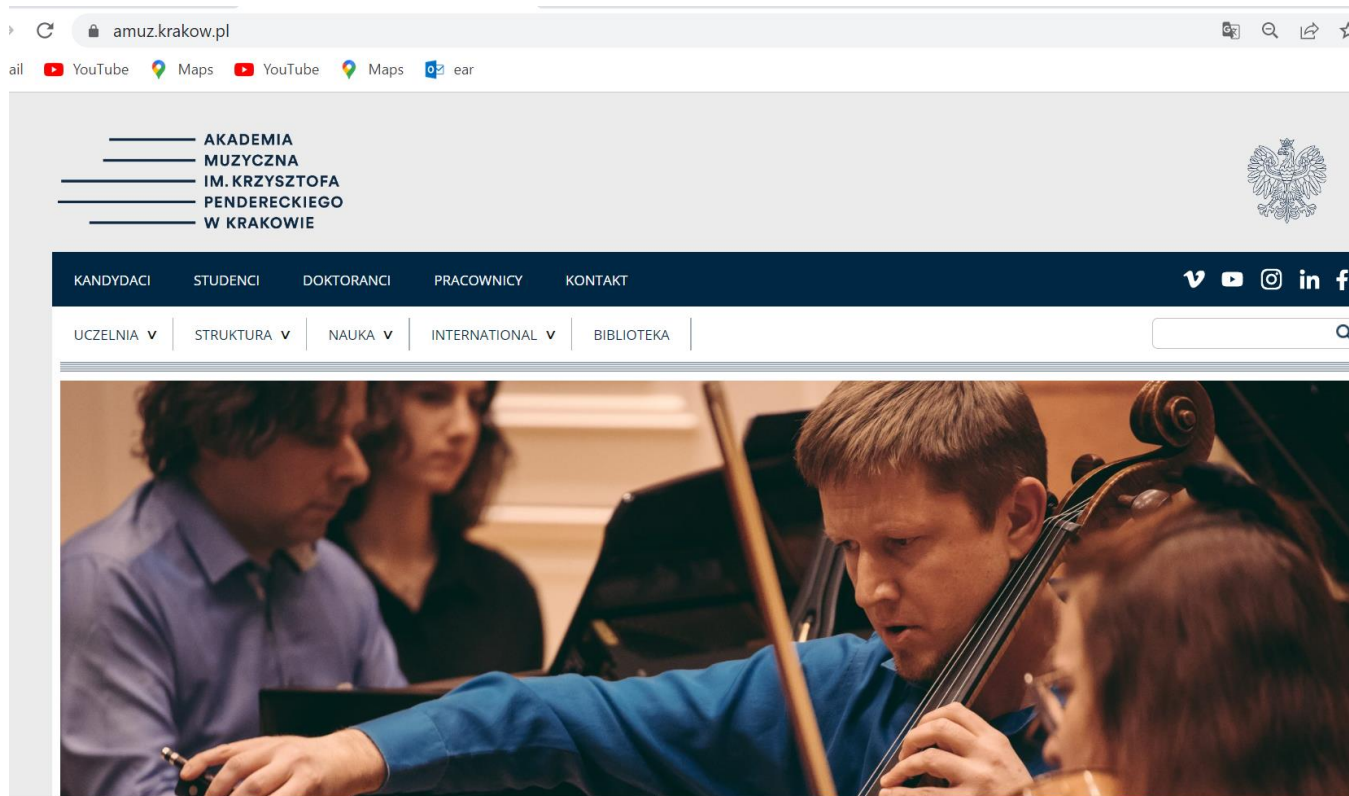
Bohaterką odcinka jest słynna (kiedyś bardziej znana) skrzypaczka Pani **Eugenia Umińska**. Urodziła się 4 października 1910 roku w Warszawie, ponad 100 lat temu, jeszcze pod zaborem rosyjskim (!!). Zmarła 20 listopada 1980 roku w Krakowie, zatem już ponad 40 lat temu. Warto zatem przypomnieć Jej sylwetkę. Przeżyła dwie wojny światowe (s. 162 - zdjęcie, fragment 'kenkarty'² Heroiny).

Pracę pedagogiczną podjęła w Akademii Muzycznej w Krakowie, która po wojnie nosiła nazwę „Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna”. Oczywiście, prowadziła tam klasę skrzypiec. Jak podano w tytule eseju - w latach 1964-1966 piastowała w Swojej Uczelni stanowisko **REKTORA**. Ta podseria jest najmniejsza - 3 odcinki, z kolei np. podseria Doktorki Kościota na 4 odcinki.

¹ <https://www.amuz.krakow.pl/wydawnictwa/nawosci/eugenia-uminska-kalendarium-zycia-przyczynek-do-biografii/>; informacja o autorce oraz geneza powstania książki.

² <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kenkarta>; dokument wprowadzony przez Hitlerowców.

Książka [1] jest polecana, ale nie będzie omawiana. W eseju odwołujemy się do precudownej książki [2] napisanej przez córkę Maestry³. Córka napisała też o swoim ojcu [a], a w omawianej książce zamieściła kilkadziesiąt rodzinnych fotografii, a także takich, które ilustrują karierę koncertową i akademicką swojej Mamy.

Akademia Muzyczna w Krakowie - strona internetowa Uczelni (29/03/2023)

Uczniowie świadczą o mistrzu. Maestra wyprowadziła na estrady świata m.in.: Teresę Głąbównę⁴, Jadwigę Kaliszewską⁵, Wiesława Kwaśnego, Karola Teutscha⁶ oraz Kaję

³ <https://www.radiokrakow.pl/audycje/eugenia-uminska-oczami-corki-marty-taranczewskiej>; mamy tu np. zdjęcie autorki;

http://sklep.amuz.krakow.pl/index.php?id_product=187&controller=product; notka biograficzna o autorce.

⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Teresa_G%C5%82%C4%85b%C3%B3wna; o uczennicy: <<kilkanaście lat kierowała Katedrą Skrzypiec i Altówek w krakowskiej Akademii Muzycznej (1993–2005), pełniła też funkcję prodziekana Wydziału Instrumentalnego (1981–1984) i była wieloletnim członkiem Senatu. W 1990 otrzymała tytuł profesora sztuk muzycznych>>.

⁵ https://pl.wikipedia.org/wiki/Jadwiga_Kaliszewska; o uczennicy: <<Była profesorem w Akademii Muzycznej w Poznaniu. 10 października 2007 otrzymała tytuł doktora honoris causa Akademii Muzycznej w Poznaniu.>>.

⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Teutsch; o uczniu. <<Od 1959 pierwszy skrzypek w Filharmonii Narodowej w Warszawie. Dyrektor artystyczny i dyrygent zespołu Kameralistów Filharmonii Narodowej. Koncertował w wielu krajach Europy, Ameryki, Australii i Oceanii. W latach 1983–1984 dyrygował gościnnie w Filharmonii w Gdańsku>>.

Danczowską⁷, która jest bohaterką dawniejszego odcinka naszej serii (nr 120), pełna lista [2] s. 584-585 wraz z ich sukcesami, medalami i dyplomami.

Odcinki są układane losowo, każdy reklamuje/poleca książkę lub kilka książek. Równocześnie omawiana jest sylwetka pani profesor - to jest unikalna 'formuła', której nie realizują inne portale. Seria obejmuje podserie: wyróżnione godnością Doctor-a Honoris Causa, naukowczynie z dawnych czasów (odc. 21,67,70 i 85), a także inne bohaterki pracujące naukowo oraz w instytutach naukowych lub przemysłowych, nauczycielki szkół średnich, do których tradycyjnie zwracamy się „pani profesor”, a także **instruktorki** lotnictwa, harcerstwa, żeglarstwa, spadochroniarstwa, tańca, pierwszej pomocy itp. Generalnie książki z serii są trudne do znalezienia, wyklikania. Każdy może się sam przekonać próbując znaleźć nowe książki, nie ujęte w serii. Zwykle odcinki opierają się na książkach papierowych, ale wyjątkowo są pisane na podstawie plików on-line. Zawsze dodaje się *Spis Publikacji i Linków*, gdzie zestawia się dodatkowe książki, odniesieniado stron internetowych, archiwów cyfrowych oraz artykuły naukowe. Odcinki są pisane w tydzień lub wiele miesięcy, a czasem nawet ponad rok.

Omawiana książka ma twarde okładki. Papier jest bardzo biały, stron jest 604!! W początkowej części mamy Wstęp, Podziękowania, generalnie o rodzinie Umińskich, Kalendarium (ss. 24 - 486). Dalej „Wydarzenia pośmiertne” oraz „Wspomnienia o Heroinie” napisane przez Jej współpracowników, uczniów, sławnych muzyków (np. Kazimierza Wiłkomirskiego), czy krytyków muzycznych (np. Jerzego Waldorffa). Pod koniec dzieła zamieszczono: „Repertuar” (ogromny), „Nagrania płytowe”, spis absolwentów oraz uczniów. Są także „Opracowania edytorskie - seria pedagogiczna” i wreszcie „Medale i odznaczenia”. Jako absolutnie ostatni zestawiono cenny skorowidz nazwisk - kilkaset wpisów z odnośnikami do stron. Trudno sobie wyobrazić co można byłoby dodać? Bo są jeszcze dziesiątki czarno-białych zdjęć..... Eseista wyklikał plakaty z Jej występów, których **nie ma** w tymże kompendium. Warto kliknąć - skopiowano ok. dziesięciu sztuk, ale jest ich o wiele więcej (na portalu POLONA, co za szczęście) - z nich dowiemy się z kim grywała, kto dyrygował orkiestrą, z kim wystąpiła w duecie itd.

Autorka wspomina iż spotkała się kilkoma krewnymi, którzy zajmują się historią rodu. To bardzo ciekawe i niezwykle pouczające czynności/działania - mogą inspirować młode osoby z rodziny, ale i całego społeczeństwa, na pewno, wszystkich

---

⁷ Odcinek nr 120. Inne skrzypaczki w serii – według odcinków; nr 33 – Wanda Wiłkomirska oraz nr 40 – Grażyna Bacewicz.

czytelników. Eseista może dodać iż jeden z jego kuzynów doszukał się rodziny do ostatnich lat XVIII wieku - na podstawie archiwum w mieście Lwowie i innych zdigitalizowanych dokumentów (ksiąg chrztów i ślubów) przez członków Kościoła Mormonów, którzy mieli ośrodek we Wrocławiu. W przypadku Autorki - mamy nawet czasy Piastów (!!!), potem Jana Długosza, a szerzej omawiane są sylwetki Teodora Umińskiego⁸ (1872-1944), czy Zofii Umińskiej (1875-1942). Ta ciocia wyjechała w 1921 roku do Wielkiej Brytanii. Tu ze swą przyjaciółką Harriette Eleanor Kennedy napisały książkę „Chopin, the child and the lad”, a także przetłumaczyła na angielski „Nieboską komedię” Zygmunta Krasińskiego. Tam zmarła, mieszkając w ostatnich latach w Londynie. Inna krewna przedstawiona w części o rodzinie to Stanisława z Czeczotów Umińska (1869-1928) oraz jej rodzeństwo - związani z Litwą, studiowali w Warszawie.

W eseju nie streszcza się książek, można skomentować tę część iż nasza Heroina miała wspaniałych przodków, **robiła o nich notatki**, a te właśnie notatki stały się podstawą do napisania tak szczegółowej publikacji przez córkę Heroiny Martę Taranczewską. Historia rodzinna inspirowała, zobowiązuje do godnego, aktywnego wpisania się w sztafetę pokoleń. Nasza Heroina potrafiła pięknie się wpisać w ten korowód ludzi wielkich - kto przeczyta zachwyci się „balansem”, umiejętnością znalezienia równowagi pomiędzy nauką, pracą, koncertami, festiwalami, a zabawą oraz wypoczynkiem, radowaniem się towarzystwem rodziny i przyjaciół. Co do wypoczynku - wyciągamy wnioski z fotografii - s.107-111 - Zakopane i Tatry (być może okolice Giewontu, skaliste zbocze!!!), s. 112-113 żeglowanie po Wiśle, s.469-470 Łągów Lubuski (kajaki na jeziorze) z inną skrzypaczką J. Dubiską (niżej mamy plakat z ich występu w duecie, s.264 - 3,4 października 1952 - ich wspólny koncert w Bydgoszczy - mieście rodzinnym eseisty), s. 472 z córką Martą na łodzi.

Kalendarium zaczyna się wiadomością iż autorka - dopiero ostatnio - dotarła do wielu świadectw szkolnych Mamy, a tam zawsze widnieje data urodzenia - rok 1908!! W/w Teodor Umiński (herbu Cholewa) to ojciec Heroiny (1872-1944) - nie podano okoliczności jego śmierci, ale spoczywa na cmentarzu ofiar hitleryzmu. Mama Heroiny - Stanisława z Czeczotów (1869-1928) zmarła w Warszawie. Tam mieszkała cała rodzina - na ul. Hożej 45 m.23 (równoległa do Alei Jerozolimskich, w pobliżu Politechniki Warszawskiej). Eugenia miała siostrę Jadwigę, która przeżyła powstanie

⁸ <http://www.sejm-wielki.pl/b/cz.i047717>; herbu „Cholewa”, dalsze drzewo genealogiczne. https://mpn.rzeszow.uw.gov.pl/?resting_place=rzeszow-targowa-mogila-teodora-umińskiego-ofiary-wojny; o grobie Teodora w Rzeszowie.

warszawskie w Warszawie. Co ciekawe ojciec jako urzędnik carski został przeniesiony do St. Petersburga, gdzie mieszkał sam w latach 1915-1920. A żona z córkami była w Warszawie. Dnia 4 czerwca 1916r. miał miejsce pierwszy publiczny występ Geni(?!), jak czasem pieszczotliwie pisze o Niej córka. Kalendarium jest niezwykle szczegółowe - podrozdziałki mają w nagłówku po prostu daty np. 1918-1919 lub 1922. Mama złożyła podanie do szkoły muzycznej - autorka znalazła je w archiwum Akademii Muzycznej w Warszawie (obecnie Uniwersytet) - to mówi/świadczy jaką benedyktyńską pracę wykonała autorka, aby opierać treść książki na faktach i dokumentach - czyli pisać prawdę!!!! To wręcz porażające w naszych czasach.

Eugenię przyjęto do konserwatorium, studiowała z pasją, miała wybitnych nauczycieli np. Emila Młynarskiego⁹ i Józefa Jarzębskiego¹⁰ (skrzypka). Wakacje spędzała m.in. w Kazimierzu Dolnym, czy obozie harcerskim w Strzelinie.

Dnia 1 grudnia 1922r. we Lwowie wraz z Stanisławą Szymanowską¹¹ wystąpiła na koncercie kameralnym grając Mity Karola Szymanowskiego - był to pierwszy występ poza Warszawą.

Rok 1926 mamy rozpisany na miesiące i dni s.38-41. W czerwcu 1926r. zdała maturę w Gimnazjum im. Klementyny z Tańskich Hoffmanowej. Córka pisze iż Mama dorabiała sobie grając w orkiestrze w kinie „Coloseum”. W lipcu pojechała na wakacje. Córka odnotowuje iż zaprzyjaźniła się z pierwszym swoim chłopakiem (muzykiem) - Tomkiem Jaworskim.... Wkrótce stał się Jej pierwszym mężem, razem grywali. Tata nie był zadowolony. W czerwcu 1927 roku Eugenia uzyskała dyplom z odznaczeniem w Konserwatorium Warszawskim.

Podjęła pracę w orkiestrze Polskiego Radia oraz jako I ‘skrzypek’ w Kwartecie Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego.

W latach 1928-1932 studiowała za granicą jako stypendystka Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego u Ottokara Ševčíka¹². Do Czechosłowacji wyjechała 1 września 1928r. Jak pisze córka: raz w życiu Eugenia zagrała w pokera „na pieniądze” - choć było to w rodzinie wyklęte - wygrała, brakowało Jej na podróż

⁹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Emil_M%C5%82ynarski; o nauczycielu. Słynny dyrygent m.in. w Filharmonii.

¹⁰ <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/3917109/jarzebski-jozef.html>;

<<Jarzębski JÓZEF, ur. 18 IX 1878, Nieborów, zm. 4 III 1955, Warszawa, skrzypek i pedagog muzyczny; 1911–15 oraz 1918–39 profesor konserwatorium i od 1945 PWSM w Warszawie; wśród uczniów Jarzębskiego byli m.in.: E. Umińska, G. Bacewicz, T. Wroński >>

¹¹ Bohaterka odcinka nr----146.

¹² https://pl.wikipedia.org/wiki/Otakar_%C5%Aoev%C4%8D%C3%ADk; o nauczycielu: **Otakar Ševčík** << (ur. 22 marca 1852 w Horažďovicach, zm. 18 stycznia 1934 w Pisku) – czeski skrzypek i pedagog. Stworzył własną metodę nauki gry na skrzypkach. Koncertował także w Polsce.>>. Wtedy był już zatem w zaawansowanym wieku.

do Warszawy, a nie miała karty kredytowej. „Szpanowała” w Warszawie, gdzie przyjechała na Boże Narodzenia - mamie się nie przyznała skąd ma pieniądze.

Rok 1930 - Praga - s. 48-50. Na przykład: 25 marca 1930 - występ w Czeskiej Filharmonii - Koncert skrzypcowy A-dur op. 8 Mieczysława Karłowicza¹³. Następnie była stypendystką Polskiego Radia u George Enescu w Paryżu.

W latach 1932-1934 była 'koncertmistrzem' Orkiestry Polskiego Radia w Warszawie, choć formalnie nawet od 01.09.1928 - ale dostała stypendium. Rozpoczyna się Jej międzynarodowa kariera solistyczna (s.64 - Helsinki, Tallin), Berlin, Paryż, Londyn. W latach 1934-1939 brała udział w niemal 100 koncertach w ramach działalności ORMUZ-u (Organizacja Ruchu Muzycznego przy Towarzystwie Wydawnictw Muzyki Polskiej „ORMUZ”) - zdjęcie przy plakacie s. 123, z Z. Dygatem.

Do wybuchu II wojny światowej występowała z orkiestrami symfonicznymi we wszystkich niemal krajach Europy. Współpracowała z takimi muzykami jak: Karol Szymanowski (genialny muzyk, jego siostra - patrz odc. nr 146), Grzegorz Fitelberg (wielki dyrygent, emigrant do USA), Artur Rodziński¹⁴, Zygmunt Latoszewski, Witold Małcużyński (słynny pianista, jego brat był dziennikarzem w socjalistycznej TV, ale w miarę niezależnym), Jerzy Lefeld (m.in. towarzyszył Jej w nagraniach - jest link do ich wspólnego koncertu), Maria Wiłkomirska, Janina Wysocka-Ochlewska, Jan Hoffman, Zygmunt Dygat (jest plakat z ich koncertu w Londynie - s. 124), Irena Dubiska (z nią grała duet - patrz plakaty), Kazimierz Wiłkomirski oraz Zofia Adamska.

Wojnę i okupację spędziła w Warszawie. Występowała przez trzy lata razem z (wyżej wspomnianymi) Kazimierzem i Marią Wiłkomirskimi¹⁵ w Trio Wiłkomirskich w SiM-ie oraz w tzw. **Kawiarni Woytowicza** (są poniżej plakaty z Jej występów). W 1941 roku powstał Kwartet Umińskiej w składzie: Eugenia Umińska, Henryk Trzonek, Kazimierz Wiłkomirski oraz Roman Padlewski.

Po odmowie grania dla Niemców w listopadzie 1943r. ukrywała się i opuściła na krótko Warszawę. W tym czasie zrobiła szereg transkrypcji na skrzypce, m.in. 5 mazurków K. Szymanowskiego, które niestety przepadły w Powstaniu Warszawskim. Po powrocie do Warszawy przeszła szkolenie sanitarnych służb pomocniczych Armii Krajowej. W jedenastym dniu powstania została złapana,

¹³ Mieczysław KARŁOWICZ – kompozytor; <https://culture.pl/pl/tworca/mieczyslaw-karlowicz>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieczys%C5%82aw_Kar%C5%82owicz;

¹⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Artur_Rodzi%C5%84ski; o muzyku – także dr prawa Uniwersytetu Wiedeńskiego.

¹⁵ Patrz odcinek nr 33(32) naszej serii – o Wandzie Wiłkomirskiej; przyrodniej siostrze Marii i Kazimierza!!!!

uciekła jednak z transportu koło Pruszkowa, co za szczęście. Na szczęście miewała farta - ale szczęściu trzeba pomóc. Do końca wojny mieszkała u przyjaciół pod Ostrowcem Świętokrzyskim. Siostra została do końca w walczącej stolicy, zapewne cud iż przeżyła i z ludnością cywilną została przez Hitlerowców eskortowana do Pruszkowa (obóz przejściowy). Obie przeżyły..

Nasza Heroina w maju 1945r. sprowadziła się do Krakowa. Została profesorem i rektorem (1964-1966) AKADEMII MUZYCZNEJ im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie (nazwa dzisiejsza). Dodatkowo, uczyła także w Podstawowej Szkole Muzycznej i w Liceum Muzycznym w Krakowie. Dobrze dla uczniów, dobrze dla Jej sakiewki.

Była edytorem ponad 100 pozycji **literatury skrzypcowej** oraz Narodowego Wydania „Dzieł Wszystkich” Karola Szymanowskiego w Polskim Wydawnictwie Muzycznym w Krakowie. Pełna lista s. 580-583, kilkadziesiąt pozycji!!! Była członkiem Komitetu Redakcyjnego PWM - prestiżowe Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Towarzystwa im. Henryka Wieniawskiego¹⁶ oraz Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków.

wieniawski.pl

YouTube Maps YouTube Maps ear

TOWARZYSTWO MUZYCZNE
IM. HENRYKA WIENIAWSKIEGO
W POZNANIU

Polski English Newsletter YouTube

Członka: A A A

SZUKAJ TERAZ

16. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego

POZNAŃ | 7-21 października 2022

Trasa Laureatów 2023: Ponad 40 koncertów w więcej niż 20 krajach na 5 kontynentach

Hina Maeda, Laureatka I nagrody 16. Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego, 26 marca wystąpiła z Orchestre Colonne pod batutą Marca Korovitcha w paryskiej Salle Gaveau. 1 kwietnia, wspólnie z pianistą Michałem Francuzem, da recital w ramach 27. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena na Zamku Królewskim w (...)

Kliknij i czytaj więcej o tym wydarzeniu...

Strona Towarzystwa, które też organizuje Konkursy Skrzypcowe w Poznaniu

¹⁶ **Towarzystwo Muzyczne im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu** skupia twórców kultury i nauki, artystów, animatorów życia muzycznego i melomanów. Jest kontynuatorem tradycji najstarszego, poznańskiego, świeckiego stowarzyszenia muzycznego, powstałego 2 maja 1885 roku pod nazwą *Koło Śpiewackie Polskie*.
<https://wieniawski.pl/o-towarzystwie-wieniawskiego.html>;

Książka jest absolutnie unikalna, a BOHATERKA to wybitna artystka, która jakby przeniósła lata 20-te i lata 30-te - do socjalistycznej polski - wdzięk, wiedzę, kulturę, mistrzostwo i styl.

Warto przeczytać, warto przypomnieć Artystkę, warto uświadomić sobie działalność i kariery artystów w II Rzeczypospolitej.

WEDŁUG WIKIPEDII

Była jurorem na międzynarodowych konkursach skrzypcowych:

- „Praskie Jaro” w Pradze - 1949, 1973;
- im. Margeritte Long i Jacques Tibaud - 1960, 1962, 1963;
- im. J.Sibeliusa w Helsinkach - 1965, 1970;
- im. Paganiniego w Genui - 1973;
- im. J. Sigettiego w Budapeszcie - 1973;
- im. Vianna da Motta w Lizbonie - 1973;
- im. Królowej Elżbiety w Brukseli - 1971, 1976;
- im. H. Wieniawskiego w Poznaniu -
skrzypcowy: 1952, 1957, 1962, 1967, 1972; lutniczy: 1962, 1967.

LINKI oraz PUBLIKACJE

<https://infotezy.ujk.edu.pl/wp-content/uploads/2022/06/Pobochoa.pdf>; o przedwojennych artystkach; m.in. nasza Bohaterka.

//lata 20-te, lata 30-te

<https://repozytorium.ukw.edu.pl/bitstream/handle/item/6241/Rada%20Artystyczno%20Kulturalna%20w%20Bydgoszczy.pdf?sequence=1&isAllowed=y>; on-line o życiu muzycznym Bydgoszczy m.in. koncert naszej Heroiny (sezon 1937/1938).

GRYSIŃSKA-JARMUŁA, Katarzyna. Rada Artystyczno-Kulturalna w Bydgoszczy w latach 1934-1939.

[file:///C:/Users/Stan/Downloads/Anna%20Przybyszewska,%20Kazimierz%20Przybyszewski,%20Konservatorium%20Muzyczne%20Pomorskiego%20Towarzystwa%20Muzycznego%20w%20Toruniu%20za%20dyrekcji%20Piotra%20Perkowskiego%20w%20latach%201936-1939%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Stan/Downloads/Anna%20Przybyszewska,%20Kazimierz%20Przybyszewski,%20Konservatorium%20Muzyczne%20Pomorskiego%20Towarzystwa%20Muzycznego%20w%20Toruniu%20za%20dyrekcji%20Piotra%20Perkowskiego%20w%20latach%201936-1939%20(1).pdf); on-line artykuł o przedwojennym konserwatorium w Toruniu.

PRZYBYSZEWSKI, Kazimierz; PRZYBYSZEWSKA, Anna: Konserwatorium Muzyczne Pomorskiego Towarzystwa Muzycznego w Toruniu za dyrekcji Piotra Perkowskiego w latach 1936–1939. *Rocznik Toruński*, 2011, 38: 73-109.

<https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/tablica-w-krakowie-przypomina-postac-skrzypaczki-eugeniei-uminskiej>; Tablica pamiątkowa.

<https://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,28571746,skrzypaczka-reaktor-akademii-muzycznej-eugenia-uminska-uhonorowana.html>; Tablica Pamiątkowa w KRAKOWIE, ul. Basztowa 15.

TENDERA, Paulina, et al.: Eugenia Umińska - Between the Scene and the History Marta Taranczewska, Eugenia Umińska. A Chronicle of Life, a Contribution to Biography, Publishing House of the Academy of Music in Kraków, Cracow 2020, pp. 604. *The Polish Journal of the Arts and Culture. New Series*, 14 (2/2021): 199-202.

//omówienie - recenzja książki po angielsku

KŁAPUT-WIŚNIEWSKA, A: MUZYKA I MUZYCY ROSYJSCY W KULTURZE MUZYCZNEJ BYDGOSZCZY W PIERWSZEJ POŁOWIE XX WIEKU. Рецензенты: доктор исторических наук, профессор АЮ Дворниченко (Санкт-Петербургский государственный университет), доктор филологических наук, профессор МВ Яковлев (Государственный гуманитарно-технологический университет), 2019, 231-242.

//Bydgoszcz to miasto rodzinne eseisty – dziś województwo kujawsko-pomorskie

<https://infotezy.ujk.edu.pl/wp-content/uploads/2022/06/Pobochoa.pdf>;

POBOCHA, Emilia. Kobiety artystki na łamach międzywojennego tygodnika „Kultura”(1936-1939). INFOTEZY 2022 nr 1(12), strony 9 – 22, otwierano (29.03.2023).

**Polish Musicians in the
Concert Life of Interwar Paris:
Short Press Overview and Extensive Bibliographic Guide¹**

Renata Suchowiejko
(Jagiellonian University, Kraków)
renata.suchowiejko@uj.edu.pl

The 20-year interwar period was a crucial time for Polish music. After Poland regained independence in 1918, the development of Polish musical culture was supported by government institutions. Infrastructure serving the concert life and the education system considerably improved along with the development of mass media and printing industries. International co-operation also got reinvigorated. New societies, associations and institutions were

https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/261980/suchowiejko_polish_musicians_in_the_concert_life_of_interwar_paris_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y; (otwierano 29.03.2023)

SUCHOWIEJKO, Renata. Polish musicians in the concert life of interwar Paris: short press overview and extensive bibliographic guide. *Journal of Music Criticism*, 2020, 4.

// warto kliknąć, aby na własne oczy zobaczyć listę występów Polaków w okresie międzywojnia.

alenuty.pl/pl/p/Studium-gam-i-pasazy-na-skrzypce-solo-Eugenia-Uminska/1618

ube Maps YouTube Maps ear

★★★★☆ 4.0 (0 opinii)

Dostępność: w magazynie

Wysyłka w: 3 - 5 dni

Dostawa: od 12,00 zł - Paczkomat

Wydawnictwo: PWM

Kod produktu: WYDA_9790274001575

Przykładowe opracowanie MAESTRY

O mężu HEROINY

a/ Praca zbiorowa pod red. Pawła Taranczewskiego ; autorzy Ewa Herniczek, Franciszek Chmielowski, Marta Taranczewska. "Jedność przekazu" : rzecz o malarstwie Wacława Taranczewskiego. ALBUM.

b/

https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/173057/tarsa_jednosc_przekazu_rzecz_o_malarstwie_waclawa_taranczewskiego_2010.pdf?sequence=1&isAllowed=y; recenzja dla powyższej książki.

c/ <https://culture.pl/pl/tworca/waclaw-taranczewski>; na portalu CULTURE.

d/ https://pl.wikipedia.org/wiki/Wac%C5%82aw_Taranczewski; profesor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

e/ <https://krakowskidomaukowy.pl/artysta/waclaw-taranczewski/>; biogram, przy okazji wystawienia obrazu (otwierano 29.03.2023).

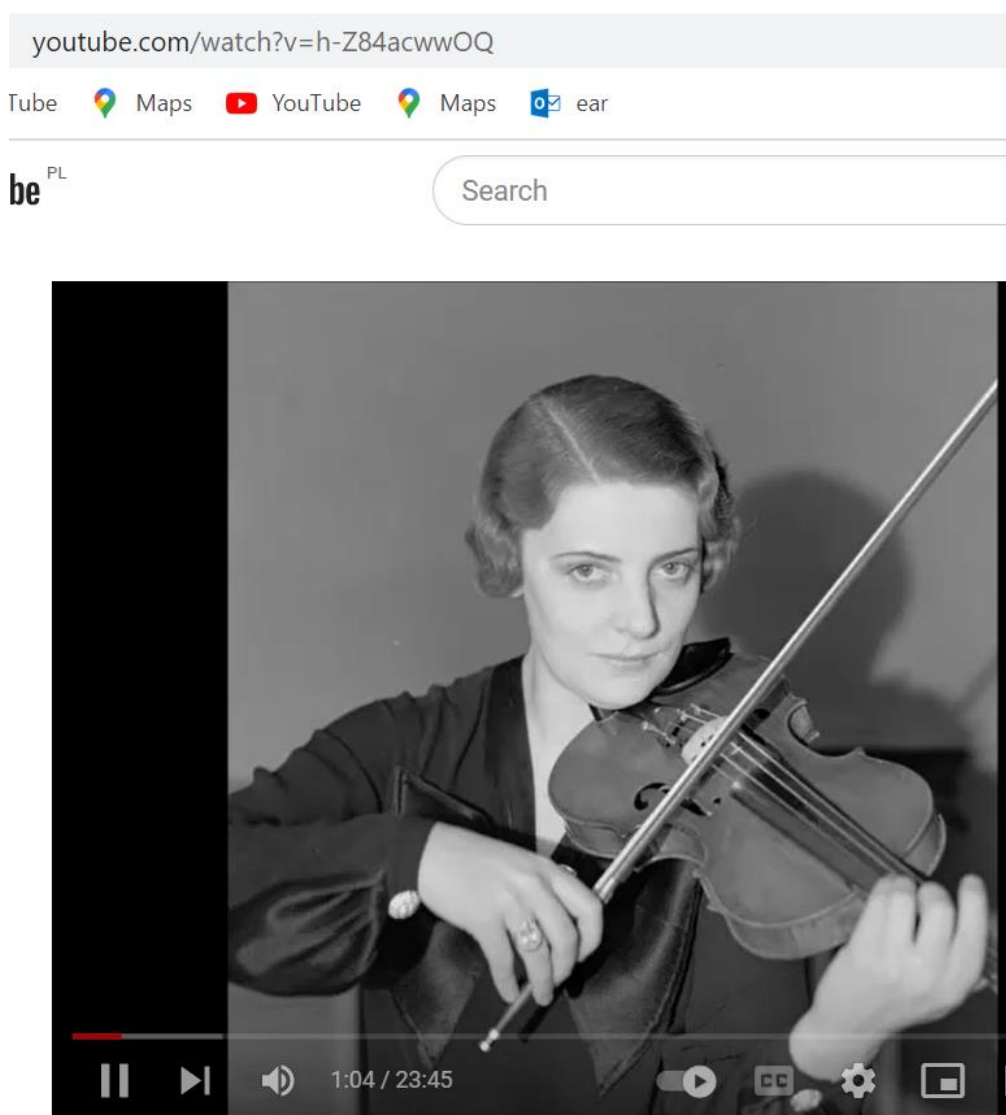
NAGRANIA ON-LINE

- (i) https://www.youtube.com/watch?v=pC43fw_FSyM;

Henryk Wieniawski – Kujawiak a-moll (opr. W. Romanowski, E. Umińska)

WYKLIKANO TYLKO DWA NAGRANIA, ALE KONIECZNIE TRZEBA ICH ODSŁUCHAĆ/WYSŁUCHAĆ

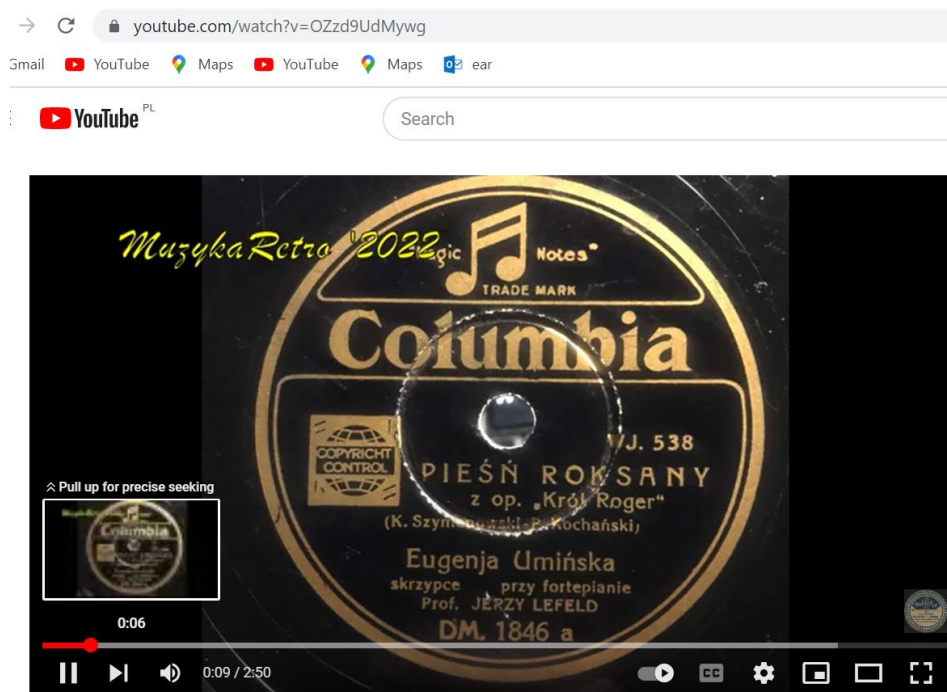
- (ii) <https://www.youtube.com/watch?v=h-Z84acwwOQ>; genialne Szymanowski; Eugenia Umińska - Szymanowski: Violin Concerto #1 – Maestra jest wykonawczynią!!!

Eugenia Umińska - Szymanowski: Violin Concerto #1

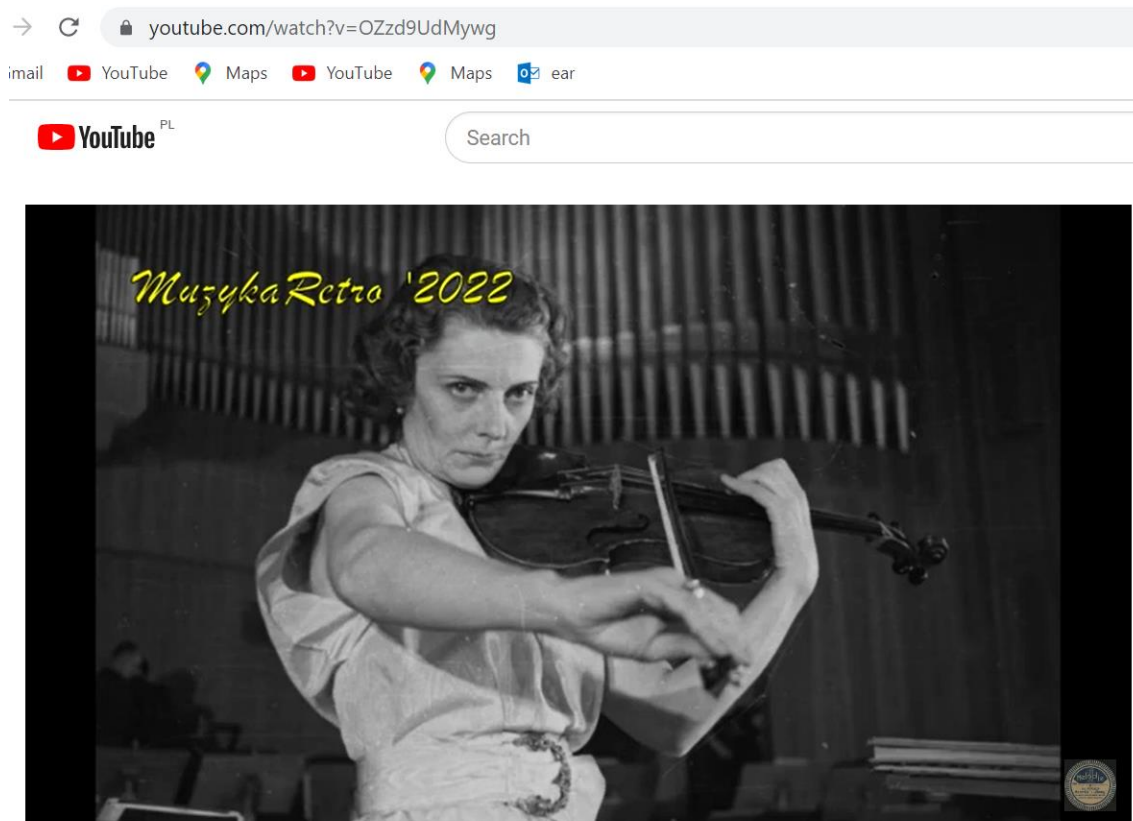
(iii) <https://www.youtube.com/watch?v=OZzd9UdMywg>;

Pieśń Roksany z op. "Król Roger" - Eugenia Umińska (skrzypce)

Pieśń Roksany z op. "Król Roger" - Eugenia Umińska (skrzypce) /instrumentalne/

Uwaga: „przy fortepianie Prof. Jerzy Lefeld”.

Pieśń Roksany z op. "Król Roger" - Eugenia Umińska (skrzypce) /instrumentalne/

ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

Informacja na stronie Akademii Muzycznej w Krakowie

amuz.krakow.pl/wydawnictwa/nowosci/eugenia-umińska-kalendarium-zycia-przyczynek-do-biografii/

ibe Maps YouTube Maps

Wojciech Kamionka – Gamy i pasaże na waltornię w perspektywie repertuaru

Georg Philipp Telemann – Concerti per molti cembali.

Ewa Wójtowicz – Oblicza kwartetu smyczkowego w twórczości kompozytorów krakowskich

Beethoven 8. Studies and Interpretations. – red. Magdalena Chrenkoff

Iwona Sowińska-Fruhtrunk – Arnold Schönberg. Oblicza mimesis i reprezentacji muzycznej

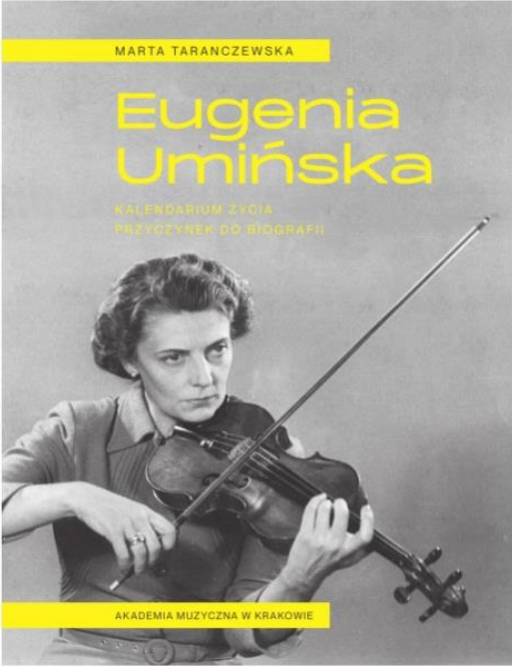
Pieśni cerkiewne – red. Stanisław Krawczyński

Natalia Szwab – Surkonwencjonalizm Pawła Szymańskiego. Idee i muzyka

Małgorzata Sternal – O samodzielności artysty muzyka

Teoria Muzyki. Studia Interpretacje Dokumentacje. Pismo Akademii Muzycznej w Krakowie

Marta Taranczewska – Eugenia Umińska. Kalendarium życia. Przyczynek do biografii.

Marta Taranczewska
Eugenia Umińska. Kalendarium życia. Przyczynek do biografii.

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Członkowie zespołu. Stoją od lewej: altowiolista Mieczysław Szaleski, wiolonczelistka Zofia Adamska, skrzypaczka **Eugenia Umińska**, skrzypek Tomasz Jaworski.

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Uczestnicy festiwalu w jednej z komnat na Wawelu. Widoczni od lewej: śpiewak Maurycy Janowski, skrzypaczka **Eugenia Umińska**, dyrygent Grzegorz Fitelberg, Zawadzka, pianista Zbigniew Drzewiecki.

Z portalu POLONA, Bohaterka gdzieś na plaży.
(<https://polona.pl/search/?query=umi%C5%84ska&filters=public:1>)

Początek godz. 18
Wstęp bezpłatny

ARRIA MAZOWIECKA 5

Sobota, 26 kwietnia

EUGENIA UMIŃSKA

RECITAL SKRZYPCOWY

Niedziela, 27 kwietnia

EWA BANDROWSKA-TURSKA

PRZY AKOMPANIAMENCIE DUETU FORTEPIANOWEGO
LUTOSŁAWSKI – PANUFNIK

Profesor Bandrowska-Turska jest Bohaterka odc. nr 164.

SOBOTA 12-GO PAŹDZIERNIKA 1946 R. - GODZ. 19³⁰ - SALA KINOTEATRU ŚWIT, UL. STRASZEWSKIEGO 18

PANSTWOWA FILHARMONIA W KRAKOWIE

G. FITELBERG

1. KARŁOWICZ; EPIZOD NA MASKARADZIE
2. PALESTER; KONCERT SKRZYPCOWY - 3. SZYMAŃOWSKI; HARNASIE

E. UMIŃSKA

NADZWYCZAJNY KONCERT

BILETY W CENIE OD 25 - 75 - DO 200 - DO NABEYDŁA WYCZASNEJ W BURZE PANSTWOWEJ FILHARMONII, ULICA ZWIRZYŃCZA 1 & 3, PIĘTRO, FORCIS NR 10
ORAZ W BURZE PODROŻY „ORBITA” SYNEK UL. 4, OD DNIA 9 X W GODZ. OD 16-14 TEJ A W DNIU KONCERTU PRZY KASIE, ERNA ŚWIT OD GODZINY 18-15

Koncert odbył się w 1946 roku.

 CENTRALNE BIURO KONCERTOWE ZWIĄZKU ZAWOD. MUZYKÓW R. P.
 (ZWIĄZEK MUZYKANTÓW)

SALA PAŃSTWOWEGO KONSERWATORIUM, BASZTOWA 8
 Wtorek dnia 12 marca 1946, godzina 19-18

WIECZÓR DUETÓW SKRZYPCYNYCH

**IRENA
DUBISKA**

**EUGENIA
UMIŃSKA**

Współudział:
MARIA WIŁKOMIRSKA
 (FORTEPIAN)

ORKIESTRA SMYCZKOWA

W PROGRAMIE:
 BACH (Koncert d-moll), HONNEGER, PALESTER, BACEWICZÓWNA, SPOHR

Bilety w cenie od 30 — 80 zł. do nabycia w Księgarni S.A. Krzyżanowskiego Rynek Gł. 36 w godz. 9—12 i 15—18 oraz w kasie przed koncertem.

Współudział:
MARIA WIŁKOMIRSKA
 (FORTEPIAN)

ORKIESTRA SMYCZKOWA

W PROGRAMIE:
 BACH (Koncert d-moll), HONNEGER, PALESTER, BACEWICZÓWNA, SPOHR

Bilety w cenie od 30 — 80 zł. do nabycia w Księgarni S.A. Krzyżanowskiego Rynek Gł. 36 w godz. 9—12 i 15—18 oraz w kasie przed koncertem.

Tych plakatów nie ma w omawianej książce – portal POLONA!!!

CAFÉ BAR **POD ZNAGHOREM** Boduena =4=
17.VI **EUGENIA** **17.VI**
Środa Środa

UMIŃSKA

@ Druk. T. Pietraszek, Mazowiecka 15, Tel. 5-80-27

CAFÉ CLUB **EUGENIA** **PIĄTEK 20.IX**
FREITAG

UMIŃSKA

GEIGE **NIEDOKOŃCZONA SYMFONIA** **SKRZYPCE**
UNVOLLENDETE SYMPHONIE SPANISCHE SYMPHONIE E. LALO

Druk. T. Pietraszek, Mazowiecka 15, tel. 80 27

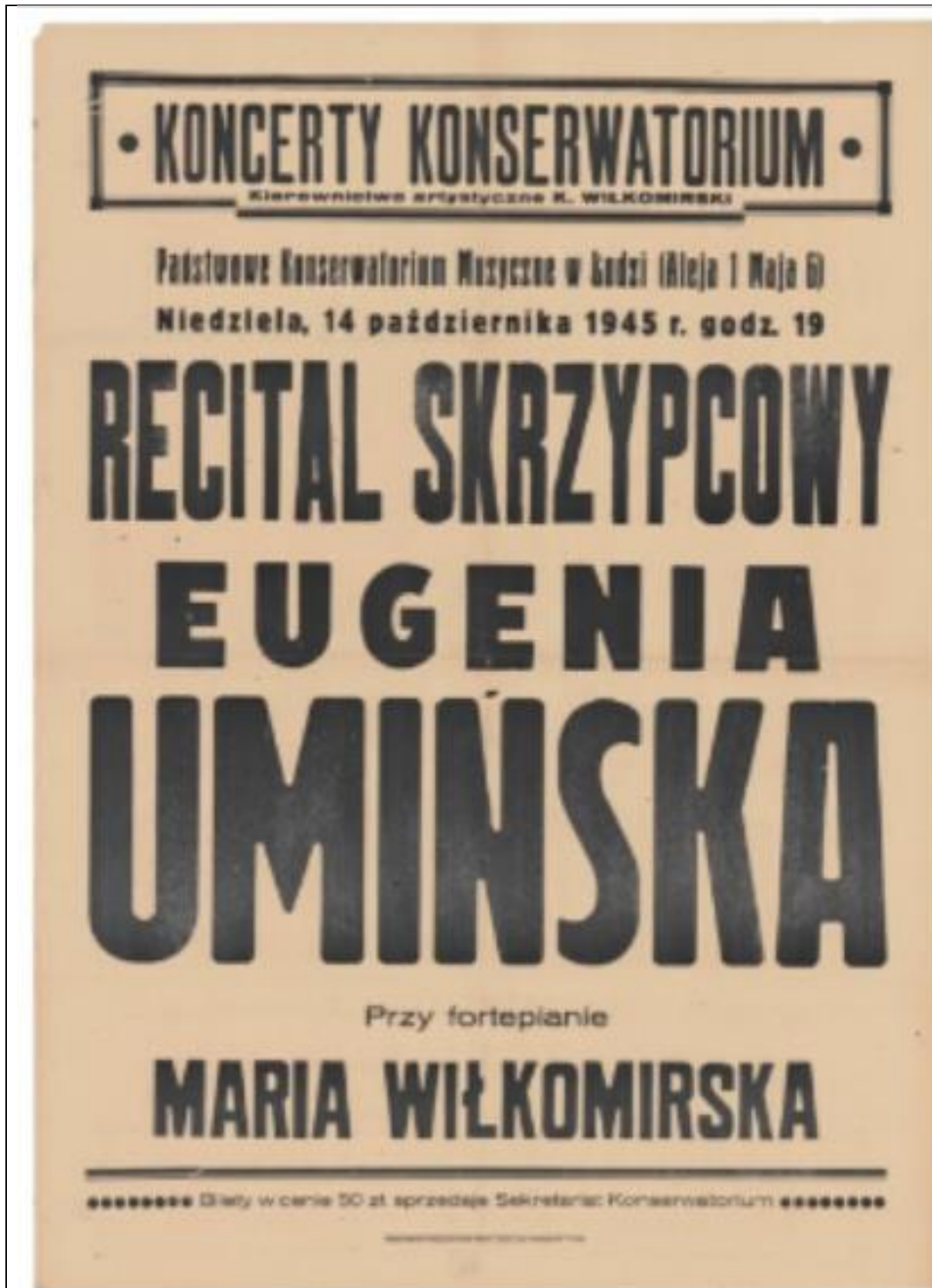
S i M

Poniedz. 8.IX **EUGENIA** **UMIŃSKA**

Wtorek 9.IX **LUCYNA** **SZCZEPAŃSKA**

Wszystkie drogi prowadzą do SIMU

Druk. T. Pietraszek, Mazowiecka 15, tel. 80 27

Łódź w 1945r, październik!!!

Inny plakat książka [2] str. 117 – muzyka Szymanowskiego, a także str. 163 plakat koncertu, gdzie Skrzypaczka grała Beethovena i Schuberta

XIX 450
 1935
 W-WO

Romans Op. 23

138
 a. b.

K. Szymanowski
 E. Umińska - skrzypce
 Z. Dygat - fortepian

Dryady i Pan

142
 a. b.

Z cyklu Mity Op. 30 Nr. 3
 K. Szymanowski
 E. Umińska - skrzypce
 Z. Dygat - fortepian

Narcyz (Narcisse)

139
 a. b.

Z cyklu Mity Op. 30 Nr. 2
 K. Szymanowski
 E. Umińska - skrzypce
 Z. Dygat - fortepian

Pieśń Kurpiowska

143
 a.

K. Szymanowski
 (Transkr. F. Kochańskiego)
 E. Umińska - skrzypce
 Z. Dygat - fortepian

Źródło Arethuzy

141
 a. b.

Z cyklu Mity Op. 30 Nr. 1
 K. Szymanowski
 E. Umińska - skrzypce
 Z. Dygat - fortepian

Harnasie

143
 b.

Fragment końcowy z balet.
 K. Szymanowski
 (Transkr. F. Kochańskiego)
 E. Umińska - skrzypce
 Z. Dygat - fortepian

B. RUDZKI • WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 146.

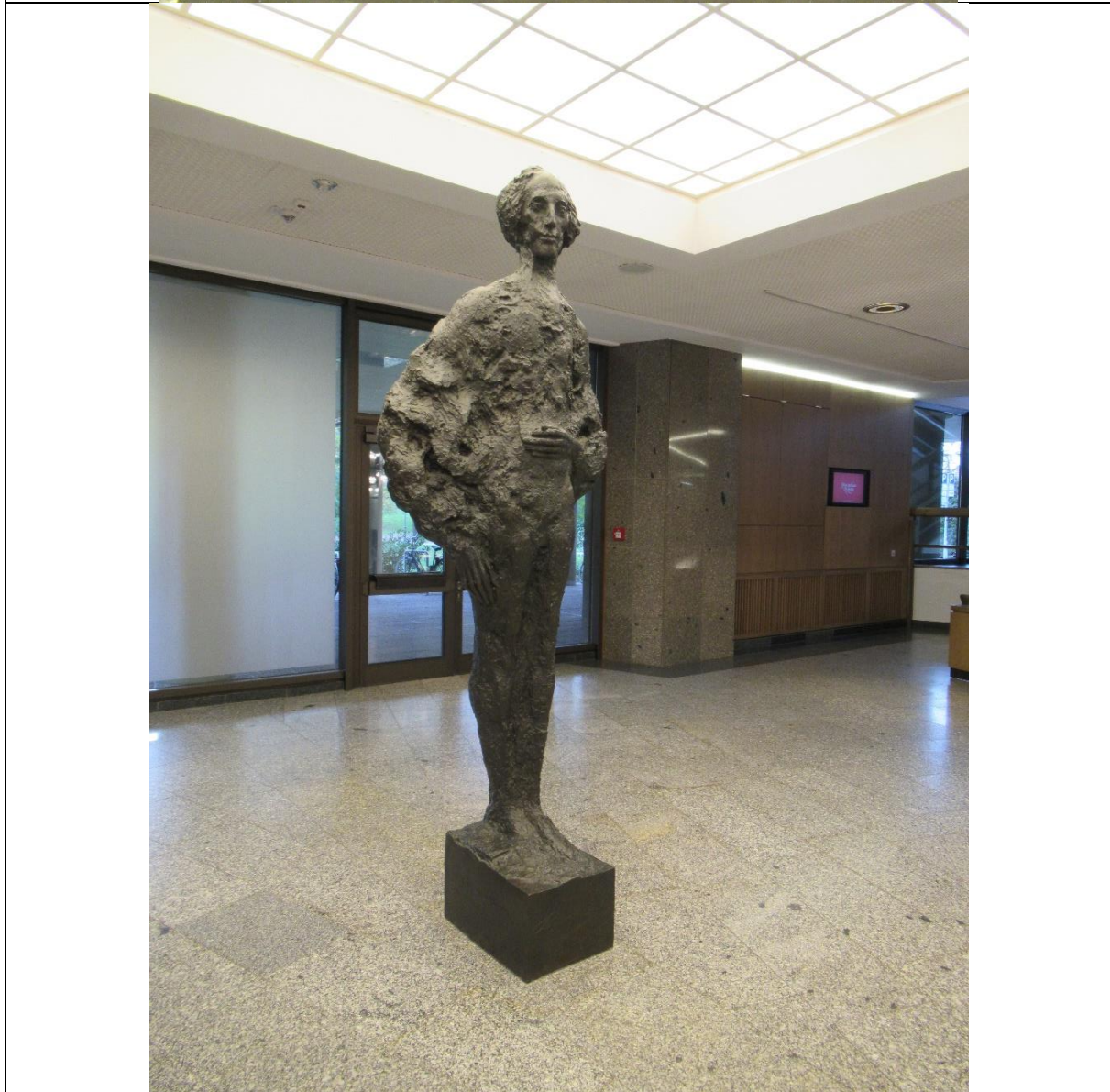
Sala Koncertowa w LIPSKU

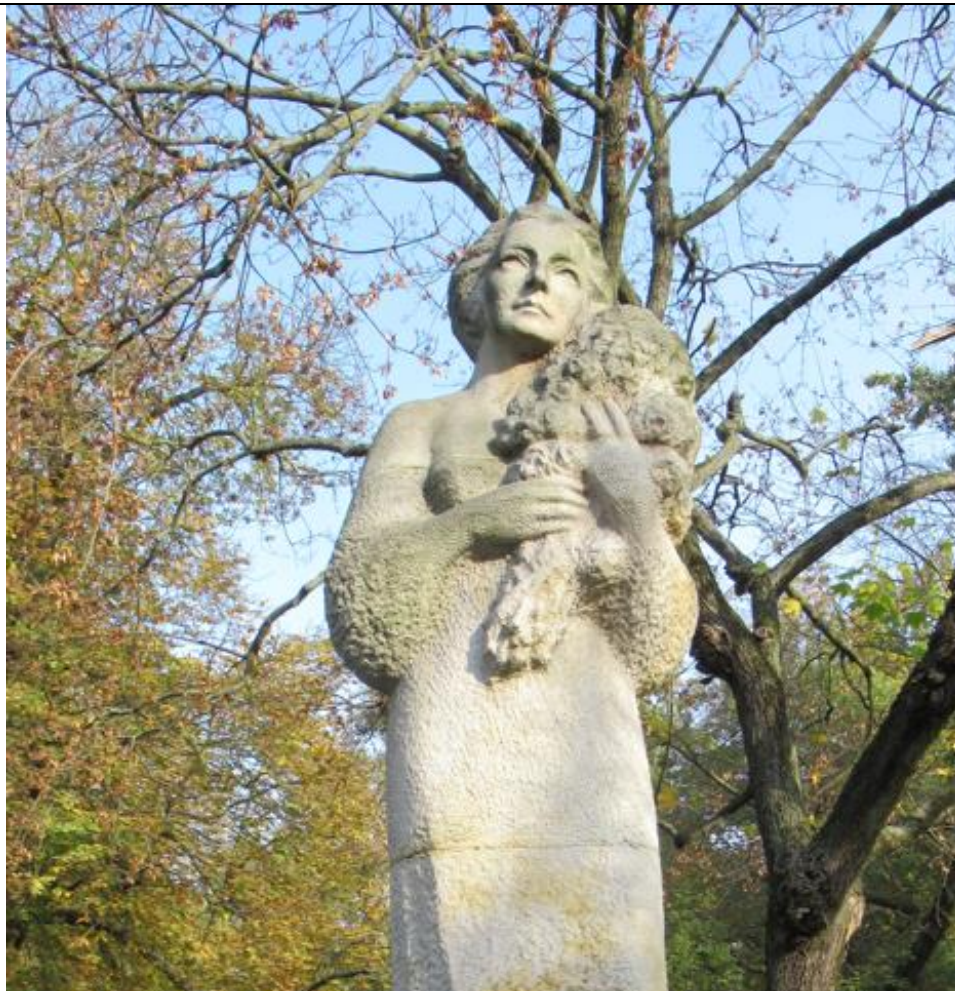
Lipšk

POMNIK INNEJ SKRZYPACZKI

Grażyny Bacewicz – w parku obok Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy

Rzeźba w Bydgoszczy

Muzyczny kubek w Ukraińskiej Kawiarni w Bielsku-Białej

Pomnik w Parku Cytadela w Poznaniu

Zdjęcia archiwalne (NAC + POLONA) oraz wykonane przez eseistę.